

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-१ (SEM-2)

प्रश्नपत्रम् – १

गुणाः - ७०

विषयः – Comp. Sanskrit

CF-122

समयः - ११ तः २

दिनाङ्कः - १६/४/२०१६

सन्दर्भग्रन्थः – तर्कसङ्ग्रहः तथा कर्णभारम्

प्रथमान्वितिः -१

- प्रश्नः -१ द्वयोः विवरणं विशदतया प्रतिपादयतु । ०८
- (१) शब्दनिरूपणम्
(२) वाक्यार्थज्ञानाय सहकारिकारणानि ।
(३) वाक्यभेदस्य प्रामाण्यत्वं विवेचयतु ।
- प्रश्नः -२ एकस्य विषये चर्चा विधेया । ०८
- (१) आकाङ्क्षादीनां वाक्यप्रमाणं दत्वा स्पष्टयतु सोदाहरणम् ।
(२) शब्दः कतिविध इति उदाहरणं दत्वा स्पष्टयतु ।
- प्रश्नः -३ द्वयोः टिप्पणी लेख्या । ०४
- (१) का नाम योग्यता ? इति चर्चयतु ।
(२) वैदिकवाक्यस्य उदाहरणं ददातु ।
(३) आकाङ्क्षा ।
- प्रश्नः - ४ एकैक वाक्येनोत्तराणि ददातु । (पंच) ०५
- (१) वाक्यं कतिविधम् ?
(२) कः शब्दः ।
(३) का नाम सन्निधिः ?
(४) किं नाम पदम् ?
(५) का नाम स्मृतिः ?
(६) तर्कसङ्ग्रहस्य कर्ता कः ?
(७) वाक्यार्थज्ञानाय कति सहकारीकारणानि सन्ति ?

द्वितीयान्वितिः - २

- प्रश्नः -५ द्वयोः विशदतया विवरणं कुर्वन्तु । ०८
- (१) अयथार्थानुभवनिरूपणम् ।
(२) संस्कारनिरूपणम् ।
(३) सामान्यविशेषयोः स्वरूपं व्याख्यात ।
- प्रश्नः -६ केचन एकं विशदतया चर्चयतु । ०८
- (१) धर्माधर्मनिरूपणम् ।
(२) कर्माणां भेदपूर्वकं निरूपणं ग्रन्थानुसारं लिखन्तु ।
- प्रश्नः -७ एकस्य टिप्पणी लेख्या । ०२

(१) “सुखनिरुपणं” उदाहरणसहितं स्पष्टयतु ।

(२) इच्छाद्वेषप्रयत्नानां निरुपणम् ।

प्रश्नः -८ द्वयोः एकवाक्येन उत्तरं ददातु ।

०२

(१) किं नाम दुःखम् ?

(२) कः संशयः ?

(३) स्मृतिः कतिविधा ? के च ते ?

तृतीयान्वितिः - ३

प्रश्नः -९ द्वयोः व्याख्यां कुरुत ।

०८

(१) हतोऽपि लभते स्वर्गं जित्वा तु लभते यशः ।
उभे बहुमते लोके नास्ति निष्फलता रणे ॥

(२) धर्मो हि यत्नैः पुरुषेण साध्यो
भुजङ्गजिह्वाचपला नृपश्रियः ।
तस्मात्प्रजापालनमात्रबुद्ध्या
हतेषु देहेषु गुणा धरन्ते ॥

(३) रवितुरगसमानं साधनं राजलक्ष्म्याः
सकलनृपतिमान्यं मान्यकाम्बोजजातम् ।
सुगुणमनिलवेगं युद्धदृष्टापदानं
सपदि बहुसहस्रं वाजिनां ते ददामि ॥

प्रश्नः -१० एकस्योत्तरं ददातु ।

०८

(१) कवचकुण्डलदानं प्रसङ्गं विवेचयतु ।

(२) कर्णस्य पात्रपरिचयं ददातु ।

प्रश्नः -११ द्वयोः उत्तरं लिखन्तु ।

०४

(१) भासस्य परिचयं ददातु ।

(२) “कर्णभारम्” इति शीर्षकम् विवेचयतु ।

(३) मङ्गलाचरणम् लिखित्वा मङ्गलाचरणस्य प्रकाराः लिखन्तु ।

(४) इन्द्रकर्णयोः संवादः ।

प्रश्नः -१२ एकैकं वाक्येनोत्तराणि लिखन्तु । (पञ्च)

०५

(१) कर्णभारस्य रचयिता कः ?

(२) हतेषु देहेषु किं धरन्ते ?

(३) कर्णभारस्य मुख्यपात्रः कः ?

(४) कस्य कस्य सदृशं भाति ?

(५) “द्विजवर” शब्दस्य कः अर्थः ?

(६) कः कर्णासारथिः ?

(७) इन्द्रः कर्णाय का शक्तिः अददत् ?

***